



BOMEN IN DE TAAL

Het verschil tussen een gezegde, een spreekwoord en een zegswijze

Eigenlijk zijn de verschillen tussen een gezegde, een spreekwoord en een zegswijze heel erg klein. Gezegden gaan al heel lang mee, vaak komen ze uit een ver verleden. Je overgrootouders gebruikten ze waarschijnlijk al! Een spreekwoord drukt vaak een waarheid uit. Zo is er het spreekwoord ‘Een appelboom kan geen peren voortbrengen’ en dat is ook correct. Een appelboom heeft appels als vruchten en geen peren. Punt.

Opdracht

*Vind jij de betekenis van volgende spreekwoorden?
Kun je ook een voorbeeldje geven?*

Je fiets aan de wilgen hangen.

.....
.....

Een boom over iets opzetten.

.....
.....

Een boom van een kerel.

.....
.....

De appel valt niet ver van de boom.

.....
.....

De kat uit de boom kijken.

.....
.....

Hoge bomen vangen veel wind.

.....
.....

Door de bomen het bos niet meer zien.

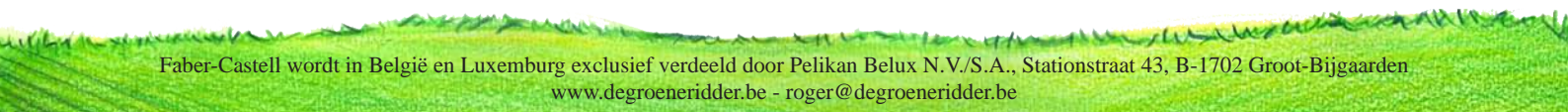
.....
.....

Oude bomen moet men niet verplanten.

.....
.....

Zo slank als een den.

.....
.....



De mooiste appels hangen het hoogst.

.....
.....

Hij is omgedraaid als het blad van een boom.

.....
.....

Een boom valt niet bij de eerste slag.

.....
.....

Er geen gras laten over groeien.

.....
.....

Ook de beste boom geeft slechte vruchten.

.....
.....

Hij kan het gras horen groeien.

.....
.....

Zo groen als gras zijn.

.....
.....

Geen blad voor de mond nemen.

.....
.....

Hij is geen onbeschreven blad.

.....
.....

De kastanjes uit het vuur halen voor iemand.

.....
.....

Je fiets aan de wilgen hangen.

- opgeven, ophouden met ...
- De meeste was niet tevreden met het slechte opstel van Willem en zei dan ook dat de jongen beter zijn pen aan de wilgen zou hangen.

Een boom over iets opzetten.

- een lang verhaal doen over, doordrammen
- Karla had deze zomer voor het eerst het vliegtuig genomen en zette daar geregeld een boom over op tegen vrienden.

Een boom van een kerel.

- een man met een groot/imposant figuur, sterk zijn
- De koning werd beschermd door 4 bomen van kerels.



De appel valt niet ver van de boom.

- familieleden hebben vaak dezelfde trekjes, doen dingen op dezelfde manier
- Maria keek hoe haar dochter een auto tekende en zei tegen zichzelf dat de appel niet ver van de boom was gevallen.

De kat uit de boom kijken.

- een afwachterende houding aannemen
- De bankdirecteur gaf zijn klanten de raad om nog even de kat uit de boom te kijken vooraleer over te gaan tot een grote aankoop.



Hoge bomen vangen veel wind.

- mensen in een hoge positie krijgen meer commentaar op hun doen en laten
- De eerste minister maakte zich niet druk over de commentaar in de pers en dacht eraan dat hoge bomen nu eenmaal veel wind vangen.

Door de bomen het bos niet meer zien.

- het niet snappen door een teveel aan informatie, er niet aan uit geraken
- Vader wou zich specialiseren in de gevechtssport en had overal wat informatie gesprokkeld. Na het vergelijken van 10 verschillende soorten zag hij door de bomen het bos niet meer.

Oude bomen moet men niet verplanten.

- oude mensen houden vast aan gewoontes van vroeger
- Grootmoeder had heel haar leven in een huisje op het platteland gewoond. Toen ze verhuisde naar het rusthuis in de stad had ze het dan ook heel moeilijk want oude bomen moet men niet verplanten.

Zo slank als een den.

- iemand met een zeer fijn figuur
- Dat model is zo slank als een den!

De mooiste appels hangen het hoogst.

- wie iets mooi/goed wil bereiken moet zich daarvoor inspannen
- Na 3 uur had Jan eindelijk gedaan met het kuisen van de auto van papa. De auto blonk dan ook meer dan de andere auto's in de straat. De mooiste appels hangen nu eenmaal het hoogst.

Hij is omgedraaid als het blad van een boom.

- hij is plots volledig van mening veranderd
- Daarnet wou Tim nog spaghetti en nu wil hij frieten.

Een boom valt niet bij de eerste slag.

- een moeilijke taak kan niet in een handomdraai uitgevoerd worden
- Tom klaagde dat zijn spreekbeurt maar niet af wou geraken. Mama vertelde hem dan ook dat een boom nooit bij de eerste slag valt.

Er geen gras over laten groeien.

- er direct aan beginnen
- Annick liet er geen gras over groeien en begon direct met haar huiswerk zodra ze thuis kwam.

Ook de beste boom geeft slechte vruchten.

- je mag zo hard je best doen, soms loopt er iets mis waar je niets aan kan doen
- Charlotte haalde altijd tieners. Toen ze thuis kwam met een slechte toets zei ze eigenwijs 'ook de beste boom geeft slechte vruchten'.

Hij kan het gras horen groeien.

- hij is zeer eigenwijs en weet het altijd beter
- Sven dacht dat hij gras hoorde groeien toen hij zijn opmerking maakte.

Zo groen als gras zijn.

- onervaren zijn
- Wim besepte pas dat hij zo groen als gras was toen hij solliciteerde.

Geen blad voor de mond nemen.

- altijd zijn mening geven, rechtuit zijn
- Diane nam geen blad voor de mond en zei de baas eens goed haar mening.

Aan de vruchten kent men de boom.

- aan wat men doet, kan men het karakter aflezen
- Johan ruimde netjes op achter zich, aan de vruchten kent men de boom dacht de leerkracht.

De kastanjes uit het vuur halen voor iemand.

- voor iemand een zwaar/lastig karweitje opknappen
- Sofie haalde de kastanjes uit het vuur voor Sven toen ze insprong voor hem op het werk.